

2. sz. melléklet

Szakmai program (tervezet)

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék általános Szakmai programja

Mini-Manó Bölcsőde Szakmai programja

Babóca Bölcsőde Szakmai programja

Játékvár Bölcsőde Szakmai programja

Gyermekkert Bölcsőde Szakmai programja

Fecsegő-tipegők Szakmai programja

Tücsök-lak Bölcsőde Szakmai programja

Katica Bölcsőde Szakmai programja

Készült: Budapest, 2015. május 15.

Jelen Szakmai program visszavonásig érvényes.

Készítette: Lukácsné Ódor Olga
szaktanácsadó

TARTALOMJEGYZÉK

1. Az intézmény adatai.....	2
2. Az intézmény feladatai	2
2.1 Szervezeti felépítés.....	3
3. A JEB tevékenységének célja.....	4
3.1 A Központi szervezeti egység feladata	4
3.2 Szakmai szervezeti egységek feladata.....	5
3.2.1 Bölcsődék feladata	5
3.2.2 Biztos Kezdet Gyerekház.....	1011
3.3 Egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatás	1112
3.3.1 Otthoni gyermekgondozás	1112
3.3.2 Időszakos gyermekfelügyelet, játszóház, családi délután, eszközkölcsonzés, prevenciós fejlesztő programok, pszichológus tanácsadás,.....	1112
4. Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei.....	13
5. Kisgyermeknevelővel szembeni elvárások.....	1314
6. Bölcsődei élet mindennapjai.....	14
6.1 Gondozás	1415
6.2 Játék.....	1617
6.3 Ünnepek, hagyományok.....	17
7. A JEB szervezeti egységeinek kapcsolata	1718
8. Jogok és érdekvédelem	1718
9. A gyermekekkel kapcsolatos bölcsődei dokumentáció	1819
10. A JEB szolgáltatásairól szóló tájékoztatás módja.....	1920
11. Bölcsődéink sajátosságait tartalmazó egyéni szakmai programok	20
11.1 Mini-Manó Bölcsőde.....	2122
11.2 Babóca Bölcsőde	2526
11.3 Játékvár Bölcsőde.....	2829
11.4 Gyermekkert Bölcsőde.....	3338
11.5 Fecsegő-tipegők Bölcsőde.....	4142
11.6 Tücsök-lak Bölcsőde	4546
11.7 Katica Bölcsőde.....	4950
12. Mellékletek.....	5354

1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Megnevezése: Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék (továbbiakban: JEB)

Rövidített megnevezése: JEB

Székhelye: 1083 Budapest, Szigetvári u.1.

Levelezési címe: 1083 Budapest, Szigetvári u.1.

Telefonszáma: 210-9188; Telefon/Fax száma: 303-1767

E-mail címe: jeb@bolcsode-bp08.hu

Létrehozásáról rendelkező határozat: Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi

Önkormányzat Képviselő-testületének 392/1994. (X. 11.) számú határozata.

Az alapítás időpontja: 1994.

Alapító szerve: Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete (1082 Budapest, Baross u. 63-67.)

2. AZ INTÉZMÉNY FELADATAI

A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

889110 Bölcsődei ellátás

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti besorolása:

104030	<i>Gyermekek napközben ellátása</i>
104035	<i>Gyermekétkeztetés bölcsődében</i>
104036	<i>Munkahelyi étkeztetés bölcsődében</i>
104042	<i>Gyermekjóléti Szolgáltatások</i>
041232	<i>Start-munka program - Téli közfoglalkoztatás</i>
041233	<i>Hosszú időtartamú közfoglalkoztatás</i>

Fenti tevékenységeket a JEB komplexitásának megfelelően egymásnak mellérendelten végzi. A JEB tevékenysége során az Önkormányzat által kötelezően ellátandó alap és önként vállalt feladatok ellátást végzi.

A Bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára.

A JEB tevékenysége során a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat (továbbiakban: fenntartó) által meghatározott kötelezően ellátandó alap és önként vállalt feladatok ellátását végzi.

A Bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára, az alábbi szakmai jogszabályok szerint:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.),
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: 15/1998. (IV.30.) NM rendelet),
- a pénzügyi és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti alapellátások helyi szabályairól szóló 10/2015. (III. 01.) önkormányzati rendelet,
- a bölcsődei térítési díjakról szóló 13/2012. (II. 23.) önkormányzati rendelet szabályozza.

Az intézmény típusa: A Gyvt. VI. fejezete alapján gyermekjóléti alapellátás, gyermekek napközbeni ellátásán belül bölcsőde.

A JEB a hatáskörébe tartozó, jogszabályban meghatározott gyermekjóléti alapellátás tevékenységeit illetékességi területén látja el.

Illetékessége:

- *Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat közigazgatási területe, továbbá a Gyvt. 94. § (5a) bekezdése alapján biztosítjuk a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 15%-a erejéig, a bölcsőde ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is, amennyiben a kerületi igényeket biztosítani tudjuk.*

Ellátandó célcsoport és az ellátási terület jellemzői

Józsefvárost északnyugatról Budapest VII. kerülete, északról Budapest XIV. kerülete, keletről Budapest X. kerülete, délnyugatról Budapest IX. kerülete, végül nyugatról Budapest V. kerülete határolja. 2012-ben a Fővárosi Közgyűlés rendeletében 11 részre osztotta a kerületet.

Józsefváros város részei között különbségek mutatkoznak a lakhatási helyzet, az iskolai végzettség, a jövedelmi helyzet arányaiban. Ennek megfelelően a bölcsődei szolgáltatásokat igénybevevő családok szociális helyzete is különböző.

Az utóbbi években jelentős város rehabilitációs programok indultak, de sok területre még mindig a korszerűtlen, alacsony minőségű lakások jellemzők.

A Józsefvárosban élő gyermekek és családok szociális helyzete összefügg a lakás minőségével, amelyben élnek. A gyengébb minőségű, komfort nélküli lakásokban laknak a rosszabb szociális helyzetű, általában alacsony iskolai végzettségű emberek. Köztük magas a munkanélküliek aránya, akik segélyből, alkalmi munkákból élnek. Ezekben a családokban magasabb a mentális, pszichiátriai megbetegedés, amely jelentős rizikófaktor a gyermekek fejlődésében.

A kerületben a hátrányos helyzetű gyermekek aránya magas 37-38%. A halmozottan hátrányos gyermekek aránya 14-15%, a sajátos nevelési igényű és részképesség-zavaros gyermekek aránya pedig 7%. A három éves kor alatti gyermekek egészséges fejlődésének, alapellátásban való segítésének egyetlen módja a jó minőségű napközbeni ellátást biztosító intézményi elhelyezés.

Az ellátási terület jellemzőit figyelembe véve szükséges a JEB szakmailag átgondolt, magas színvonalú szolgáltatásainak biztosítása, amely nem csak a három év alatti gyermekekre, hanem különböző programjaival az őket körülvevő családokra is koncentrál.

2.1 SZERVEZETI FELÉPÍTÉS

JEB SZÉKHELY

- 1083 Budapest, Szigetvári u. 1.   **Központi szervezeti egység**

A JEB székhelyen az alapellátáson túl nyújtott szolgáltatás:

- 1083 Budapest, Szigetvári u. 1.   **Biztos Kezdet Gyerekház**

TELEPHELYEK-TAGINTÉZMÉNYEK

- 1083 Budapest, Baross u. 103/A.   **Mini-Manó Bölcsőde**   férőhely: 75 fő
- 1083 Budapest, Baross u. 117.   **Babóca Bölcsőde**   férőhely: 75 fő
- 1085 Budapest, Horánszky u. 21.   **Játékvár Bölcsőde**   férőhely: 74 fő

- 1082 Budapest, Nagytemplom u. 3. **Gyermekkert Bölcsőde** férőhely: 72 fő
- 1087 Budapest, Százados út 1. **Fecsegő-tipegők Bölcsőde** férőhely: 50 fő
- 1084 Budapest, Tolnai Lajos u. 19. **Tücsök-lak Bölcsőde** férőhely: 74 fő
- **1089 Budapest, Vajda Péter u. 37-39. Katica Bölcsőde** férőhely: 72 fő
- 1087 Budapest, Kerepesi út 29/A. - Főzőkonyha

3. A JEB TEVÉKENYSÉGÉNEK CÉLJA

Az illetékességi területen a lakó- illetve tartózkodási hellyel rendelkező családban élő három éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésüknek segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, a Gyvt. 41.§ (1) bekezdése alapján:

„A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.”

Alapellátás

A JEB a családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését napközbeni, gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítja nappali bölcsődei szolgáltatásként 7 Bölcsődében.

Alapellátáson túli szolgáltatások

A JEB az alapellátáson túl szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal segíti a családokat. Térítési díj ellenében:

- egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatás:
  - időszakos gyermekfelügyelet (a felmerülő igényeknek megfelelően *a Mini-Manó Bölcsődében, a Babóca Bölcsődében, a Játékvár Bölcsődében, a Gyermekkert Bölcsődében, a Fecsegő-tipegők Bölcsődében és a Tücsök-lak Bölcsődében*)

Térítésmentesen:

- egyéb gyermeknevelést segítő szolgáltatás:
  - játszóház, családi délután,
  - fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök kölcsönzése,
  - prevenció fejlesztő programok pszichológus közreműködésével,
  - otthoni gyermekgondozás,
  - Biztos Kezdet Gyerekház,

3.1 A KÖZPONTI SZERVEZETI EGYSÉG FELADATA

A JEB központi irányítása. Többek között:

- központi beszerzések lebonyolítása, munkaügyi és gazdasági ügyintézés,
- karbantartó csoport irányítása,
- szakdolgozók képzésének, továbbképzésének felügyelete,
- a bölcsődei elhelyezést kérelmező gyermekek előjegyzése, felvétele,
- a Bölcsődék irányítása, működtetése, ellenőrzése,
- az otthoni gyermekgondozás szervezése, működtetése és ellenőrzése,
- a Biztos Kezdet Gyerekház irányítása, működtetése, ellenőrzése,

- fejlesztő eszközök, alapvető gyermekgondozási eszközök, játékok kölcsönzési lehetőségének biztosítása.

Központi szervezeti egység nyitva tartása:

Hétfő:	08.00 – 18.00
Kedd:	08.00 – 16.00
Szerda:	08.00 – 16.00
Csütörtök:	08.00 – 16.00
Péntek:	08.00 – 14.00

3.2 SZAKMAI SZERVEZETI EGYSÉGEK FELADATA

3.2.1 BÖLCSŐDÉK FELADATA

Bölcsődéink a három éven aluli gyermek családban történő nevelkedését segítő ellátásként, a gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan biztosít szolgáltatásokat.

A Gyvt. 42. § (1) bekezdése alapján „*a bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.*”

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 36. § értelmében „*bölcsődébe a gyermek húszhetes korától vehető fel a) harmadik életvének, sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életvének betöltéséig, b) annak az évnél az augusztus 31-éig, amelyben a harmadik életévét, a sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévét betölti, vagy c) annak az évnél a december 31-éig, amelyben a gyermek szeptember 1-je és december 31-e között tölti be a harmadik életévét, ha a szülő, törvényes képviselő vállalja, hogy a gyermek ellátását a nevelési év végéig a bölcsőde biztosítja.*

(2) Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életvének betöltését követő augusztus 31-ig.”

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 41. § (1) bekezdése szerint „*a sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődébe abban az esetben vehető fel, ha a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontjában foglaltak szerinti sajátos nevelési igényét megállapították.*”

A (2) bekezdése alapján „*sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei nevelésben, gondozásban legfeljebb annak az évnél az augusztus 31. napjáig vehet részt, amely évnél a hatodik életévét betölti.*”

A (3) bekezdésének értelmében „*sajátos nevelési igényű gyermeket bölcsődébe próbaidővel lehet felvenni, melynek legrövidebb időtartama egy hónap.*”

„*(4) A próbaidő letelte után a gyermekkel közvetlenül foglalkozó, a bölcsőde orvosából, gyógypedagógusából, kisgyermeknevelőjéből és vezetőjéből álló szakmai csoport véleményének figyelembevételével kell döntenie a gyermek további neveléséről, gondozásáról.*”

A Tücsök-lak Bölcsőde tagintézményben, két csoportban, csoportonként 3 fő (összesen 6 fő) sajátos nevelési igényű gyermek gondozását, nevelését biztosítjuk.

A sajátos nevelési igényű gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás alapján 3 hónap próbaidőre biztosítunk bölcsődei szolgáltatást. A próbaidő letelte után a

bölcsődei szolgáltatás a rendeletben meghatározott szakmai csoport jegyzőkönyvbe foglalt véleménye alapján folytatható, melyről új megállapodás készül.

Amennyiben bölcsődei ellátást megkezdett gyermek esetén utólagosan kerül igazolásra a sajátos nevelési igény, a pedagógiai szakszolgálat által kiadott szakvélemény bemutatása után kerül sor a 3 hónapos próbaidőre történő írásos megállapodás megkötésre a gyermek törvényes képviselőjével.

A Bölcsődék a napi nyitvatartási időn belül biztosítják a gyermek nevelését, gondozását. Alapfeladatként nyújtott ellátás esetén a gyermek bölcsődei gondozási ideje a napi tizenkét órát nem haladhatja meg.

A telephelyek/tagintézmények nyitva tartása:

Hétfő:	06.00 – 18.00
Kedd:	06.00 – 18.00
Szerda:	06.00 – 18.00
Csütörtök:	06.00 – 18.00
Péntek:	06.00 – 18.00

A 1087 Budapest, Kerepesi út 29/a. szám alatti Főzőkonyha (Százados út 1. szám alatti bölcsődéhez tartozó egység) működési rendje egész évben folyamatos (365 nap/év), nyitva tartása 06.00-15.30 között.

A Gyvt. 42.§-ának megfelelően a bölcsődei nevelési év szeptember 01. napjától következő év augusztus 31. napjáig tart.

3.2.1.1 BÖLCSŐDEI FELVÉTEL

A kerületi bölcsődékbe olyan kisgyermek vehető fel (20 hetes kortól 3 éves korig), aki a Budapest VIII. kerület közigazgatási területén él, és ő vagy valamely törvényes képviselője ott bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel (lakcímmel) rendelkezik.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét kérheti:

- a szülő (gondviselő)
- egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti továbbá:
  - védőnő, gyermekorvos
  - szociális-és családgondozó
  - gyermekjóléti szolgálat
  - gyámhatóság

A bölcsődékben az előjegyzés és a felvételi kérelem benyújtása egész évben folyamatos, a szülőknek - abban az esetben, ha több üres férőhely kínálat van, akkor - lehetősége lehet kiválasztani a neki tetsző, illetve lakóhelyéhez közelebb eső intézményt.

A felvételi kérelmet a vezető saját hatáskörben bírálja el, a bírálat szempontjai az alábbiak:

- illetékesség és hatáskör,
- elhelyezés sürgőssége, krízis jellege,
- gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi állapota,
- gyermek életkora,
- speciális ellátási igények,
- az üres férőhelyek megléte.

A Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék tagintézményeibe való jelentkezés esetén a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék Szigetvári utca 1. szám (bejárat a Magdolna utca felől) alatti központi irodájában történik az igénybejelentés, jelentkezés az alábbi időpontokban:

ügyfélfogadási idő:

- hétfői napon: 13.00-16.00 között
- szerdai napon: 09.00-15.00 között
- pénteki napon: 09.00-12.00 között

A jelentkezéshez/felvételhez szükséges dokumentumok:

- felvételi kérelem
- szülő (gondviselő) személyi okmányai (személyi igazolvány, lakcímkártya)
- gyermek TAJ kártyája, lakcímkártyája

Külföldi állampolgárok gyermekei esetében szükségesek:

- a szülő és a gyermek tartózkodási engedélye
- a szülő és gyermek lakcímkártyája
- a gyermek magyar nyelvű oltási könyve
- a gyermek TAJ száma
- a gyermek születési anyakönyvi kivonata

A felvételi kérelem a honlapról letölthető.

A beiratkozáshoz szükséges dokumentumok:

A bölcsődei beiratás - a gyermek felvételéről szóló értesítés kézhezvételét követően - a szülő által kiválasztott, illetve kijelölt intézményben történik. A beiratkozás előtt, előzetes bejelentkezéssel a bölcsődevezetővel egyeztetett időpontban a szülőknek lehetőségük van megtekinteni a kerület bölcsődéit, megnézhetik a csoportokat, rövid tájékoztatást kaphatnak a bölcsődei életéről.

- jövedelemnyilatkozat nyomtatvány kitöltve és aláírva és hozzá kapcsolódó jövedelemigazolások (a nyomtatvány mellékletét képező tájékoztató alapján)
- szülő (gondviselő) személyi okmányai (személyi igazolvány, lakcímkártya)
- gyermek TAJ kártyája, lakcímkártyája
- külföldi állampolgárok esetén a tartózkodás jogcíméről szóló igazolás
- munkáltatói igazolás a szülők munkavégzéséről
- gyermekorvosi igazolás arról, hogy a gyermek egészséges
- védőnő által kitöltött „Bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap”
- a gyermek magyar nyelvű oltási könyve
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők esetén az arról szóló határozat
- nyilatkozat 3 vagy több gyermekről

A jövedelemnyilatkozat nyomtatvány a honlapról letölthető.

Gyermek beiratása: a választott bölcsőde bölcsődevezetőjével egyeztetett időpontban.

Kedvezmények igényléséhez szükséges iratok:

- együtt élő családtagok 1 hónapnál nem régebbi nettó jövedelemigazolásai
- igazolás a családi pótlékról és gyesről, gyedről
- egyedülálló szülő esetében igazolás a gyermektartás összegéről, a házasság felbontásáról szóló bírósági végzés

Bölcsődei ellátást a gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás alapján biztosítunk. A megállapodás határozott időtartamú, minden év március 31. napjáig tart. A megállapodásban foglaltak évente, április hónapban felülvizsgálatra kerülnek. A

felülvizsgálat eredményének alapján az intézményvezető dönt az ellátás további igénybevételeinek lehetőségéről és a megállapodás meghosszabbításáról.

3.2.1.2 ELLÁTÁS MEGKEZDÉSE

A gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítunk a bölcsődei nevelés, gondozás feltételeit, a törvényes képviselővel történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét, megfelelő textíliát és bútorzatot, megfelelő játékokat és a szabadban tartózkodás feltételeit. Biztosított a bölcsődében gondozott gyermekek életkorának megfelelő egészséges táplálkozás követelményeinek megteremtése. Az ellátást a beszoktatással kezdhetik meg a gyermekek.

3.2.1.3 A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK SZEMPONTJAI

Kapcsolattartás a szülőkkel, törvényes képviselővel

A bölcsődei nevelés-gondozás akkor lehet sikeres, ha a család és a bölcsőde kapcsolata jó. Egyenrangú partnerként közös a cél, a gyermek kiegyensúlyozott fejlődése. Fontos a napi kapcsolattartás, a felmerülő nehézségek megbeszélése. Amennyiben a szülő igényli lehetősége van nevelési tanácsadásra.

Kapcsolattartás formái:

- családlátogatás,
- beszoktatás,
- szülői értekezlet,
- szülő csoportos beszélgetések,
- fejlődési és üzenő füzet,
- nyíltnapok,
- szervezett családi programok,
- a szülő kérésére megfigyelési lehetőség biztosítása a csoportszobában.

Családlátogatás

Célja a gyermek otthoni környezetének, a családnak és hagyományaiknak megismerése.

A beszélgetés meghittebb környezetben zajlik, a szülő elmondhatja gyermeke étkezési, pihenési szokásait, hogy milyen jelét adja, ha éhes vagy álmos.

A kisgyermeknevelő elmondhatja, hogy milyen értékeket képvisel a bölcsőde és a mindennapok tartalommal való megtöltését.

Beszoktatás (adaptáció)

A szülő jelenléte biztosságot ad a gyermeknek, így könnyítve meg az új környezethez való hozzászokást. A kisgyermeknevelő és gyermek között kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket a bölcsődei életbe való beilleszkedésben.

A javasolt beszoktatási idő kb. 2 hét, fontos a fokozatosság, a gyermek igényeihez való alkalmazkodás. A beszoktatás az első héten a szülővel, a második héten a szülő állandó jelenléte nélkül, de fokozatosan emelt idővel történik.

„Saját kisgyermeknevelő” rendszer

Ez a módszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A kisgyermeknevelőhöz tartozik a csoportban lévő gyermekek egy része, ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a fejlődési naplóját, törzslapját. Amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van idejét elsősorban a „saját” gyermek gondozására, nevelésére fordítja, így több figyelem jut minden gyermekre, az egyéni igényekre, egyénileg átsegítve a gyermeket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoportok létszámát a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 40.§ (2)-(4) bekezdései határozzák meg.

„(2)Egy bölcsődei csoportban - a (3)-(4) bekezdésben meghatározott kivétellel - legfeljebb 12 gyermek nevelhető, gondozható.

(3)A bölcsődei csoportban, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel -, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható.”

A megengedettnél magasabb létszám szakmailag nem elfogadható, hiszen ellátási problémát okozhat, nagyobb zaj, több konfliktus, illetve a gyermekek számára megterhelőbb az alkalmazkodás.

„(4) A sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó bölcsődei csoportban legfeljebb 10, a kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó bölcsődei csoportban legfeljebb 6 gyermek nevelhető, gondozható.”

A Tücsök-lak Bölcsőde tagintézményében két integrált csoportban, csoportonként 3 fő (összesen 6 fő) sajátos nevelési igényű gyermek gondozását biztosítjuk.

Napirend

A gyermekek igényeinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozást biztosítja a jól szervezett és rugalmas napirend. A csoport életének áttekinthetősége, belső nyugalmanak biztosítása a cél. A napirend mindig függ a gyermekek életkorától, fejlettségüktől, befolyásolják az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és a bölcsőde nyitva tartása. Kialakításánál figyelembe kell venni a kisgyermeknevelők, kiegészítő személyzet munkájának összehangolását, a gyermekek otthoni életritmusának lehetőség szerinti figyelembevételével.

3.2.1.4 AZ ELLÁTÁS MEGSZŰNÉSE

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 43.§ alapján a bölcsődei elhelyezés megszűnik:

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a 36. § (2) bekezdésében meghatározottak alapján augusztus 31-ig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a 41. § (2) bekezdésében meghatározottak alapján, annak az évnek az augusztus 31-ig, amely évben a hatodik életévét betölti,

„c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott bölcsődei nevelési év végéig,

cb) ha szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő bölcsődei nevelési év végéig.”

A bölcsődei elhelyezés megszüntethető:

- a bölcsőde orvosának szakvéleménye alapján annak a gyermeknek a bölcsődei ellátása, aki egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
- ha a gyermek hozzátartozója, ismételt figyelmeztetés ellenére megsérti a bölcsődei házirendet,
- ha a gyermek indokolatlanul folyamatosan távol marad a bölcsődéből (házirend szerint)
- ha a gyermeket évközben óvodába veszik fel.

3.2.1.5 TÉRÍTÉSI DÍJ

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt) 146. § (1) bekezdése alapján a bölcsődében térítési díjat kell fizetni.

A Gyvt 147. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön kell meghatározni a gyermek

- étkeztetésére,
- gondozására (gondozás: nevelés, nappali felügyelet, foglalkozás).

A bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét a Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2012. (II. 23.) önkormányzati rendelete (ÖR) szabályozza.

A Gyvt. 150. § (3) bekezdés b) pontja értelmében – bölcsőde esetén, ha a fenntartó a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetés mellett a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapít személyi térítési díjat – a személyi térítési díj összege igénybe vevőként nem haladhatja meg a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem 25%-át.

A személyi térítési díj összegét az intézményvezető állapítja meg.

1. A gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályok:

A Józsefvárosi Önkormányzat fenntartásában működő bölcsődékben a gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának összege az ÖR-ben került meghatározásra, mely összeg a Gyvt szabályai szerint évente felülvizsgálatra kerül.

A gyermekétkeztetés személyi térítési díját az intézmény nyitvatartási napjaira vonatkozóan havonta előre, tárgyhónap 10. napjáig kell befizetni.

A távolmaradást – legkésőbb – másnap reggel 9.00 óráig kell a bölcsődevezetővel vagy helyettesével közölni; a térítési díj elszámolásánál csak a következő naptól van lehetőség a gyermek hiányzását figyelembe venni.

2. A gondozásra vonatkozó szabályok:

A a szülő által fizetendő gondozási díj összegét a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat mindenkor hatályos a bölcsődei térítési díjakról szóló rendelete határozza meg.

A gondozás személyi térítési díját egy havi időtartamra előre, tárgyhónap 10. napjáig kell befizetni. A gondozási díjat akkor is teljes hónapra kell fizetni, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe. A nyári zárás időtartamára gondozási díjat nem kell fizetni.

3. Kedvezmények

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (RGYK) részesülő családok mentesülnek az étkezési díj, és a gondozási díj fizetése alól. Számukra a bölcsődei ellátás térítésmentes.
- A 3 vagy több gyermeket nevelő családoknak az étkezési díj 50%-át kell fizetni. A gondozási díj fizetése alól mentesülnek.
- A tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő családoknak az étkezési díj 50%-át kell fizetni. A gondozási díj fizetése alól mentesülnek.

3.2.2 BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ

A Gyvt. 38/A. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, az elsősorban hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskort még el nem ért gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési megtorpanásokat észlelő, a szülői kompetenciákat erősítő, társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatás.

A Biztos Kezdet Gyerekház a TÁMOP-5.2.2. 08/1-2009-0001 Bp. VIII. pályázati program keretében valósult meg. A finanszírozás biztosítása érdekében a fenntartó önkormányzat a 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet alapján 3 évre szóló pályázat benyújtásáról döntött, mely

pályázat az EMMI által befogadásra került, így 2014. január 01. napjától 2016. december 31. napjáig évente biztosított lett a Gyerekház állami támogatásából történő működtetése.

A Biztos Kezdet Gyerekház biztosítja a gyermekek számára képesség-kibontakoztató foglalkozást, állapotfelmérést, fejlesztést. A szülőknek a gyermekkel együtt történő részvételét a foglalkozásokon, a szülők számára személyiség- és kompetenciafejlesztést célzó, valamint egyéb preventív célú programokat, közösségi rendezvényeket. A helyi szükségleteknek megfelelően a szülők részére védőnői, orvosi, dietetikusi, egyéb külsős meghívott szakemberek általi tanácsadásokat biztosít. Szülői csoportos beszélgetéseket szervez, illetve konzultációs lehetőséget biztosít. Különböző módszerek alkalmazásával segíti a szülőket, hogy visszajelzéseket kapjanak a gyermekkel való kommunikációjukról, nevelési módszereikről.

A Biztos Kezdet Gyerekház nyitva tartása:

Hétfő:	08.00 – 18.00, a családok fogadása 08.30 – 13.00
Kedd:	08.00 – 16.00, a családok fogadása 08.30 – 13.00
Szerda:	08.00 – 16.00, a családok fogadása 08.30 – 13.00
Csütörtök:	08.00 – 16.00, a családok fogadása 08.30 – 13.00
Péntek:	08.00 – 14.00, a családok fogadása 08.30 – 13.00

3.3 EGYÉB GYERMEKNEVELÉST SEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁS

3.3.1 OTTHONI GYERMEKGONDOZÁS

A Gyvt. 42.§ és a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 44.§ értelmében (1) bekezdés d) pontja alapján egyéb, gyermeknevelést segítő szolgáltatást, otthoni gyermekgondozást biztosíthat. A fenntartó a 235/2007. (V. 09.) számú Képviselő-testületi határozatban döntött az otthoni gyermekgondozás működtetéséről.

Az otthoni gyermekgondozás alapvető célja, hogy a dolgozó vagy magára maradt szülőt segítse a gyermek időszakos otthoni felügyelete, gondozása biztosításával.

Szakirányú diplomával rendelkező munkatársak (kisgyermeknevelő, pedagógus, pedagógus munkatárs, felsőfokú szociális végzettség, felsőfokú egészségügyi végzettség) nyújtanak segítséget az arra rászoruló családoknak, különösen iker szülés esetén, vagy ha a szülő betegsége miatt nem képes a gyermek gondozására.

Az otthoni gyermekgondozást a családban élő hat éves kor alatti gyermekeket érintő ellátási forma, a gondozást a család otthonában kerül biztosításra a gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás alapján. A szolgáltatás gyakorisága és időtartama a család igényeitől függő, a szülő munkarendjéhez igazodó. **Otthoni gyermekgondozás szolgáltatást a hét mindennapján, szükség szerint biztosítunk.** A szakmai munka tartalma a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozás-nevelés, felügyelet.

3.3.2 IDŐSZAKOS GYERMEKFELÜGYELET, JÁTSZÓHÁZ, CSALÁDI DÉLUTÁN, ESZKÖZKÖLCSÖNZÉS, PREVENCIÓS FEJLESZTŐ PROGRAMOK, PSZICHOLÓGUS TANÁCSADÁS,

A JEB a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatásai:

- időszakos gyermekfelügyelet: A szülő elfoglaltságának idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét a bölcsőde nyitvatartási idejében. **Időszakos gyermekfelügyeletet a gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás**

alapján biztosítunk. Ez alapján az időszakosan gondozott kisgyermek felvehető normál bölcsődei csoport üres férőhelyére, az időszakos gyermekfelügyeletről szóló 13/2012. (II.23) önkormányzati rendelet 6.§ szerint a JEB 6 Bölcsődéjében (Mini-Manó Bölcsőde, Babóca Bölcsőde, Játékvár Bölcsőde, Gyermekkert Bölcsőde, Fecsegő-tipegők Bölcsőde és a Tücsök-lak Bölcsőde).

- játszóház: Elsősorban a játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő, családi nevelést segítő, illetve a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás, amelyben a szülő és a gyermek közösen vesz részt a bölcsőde által megteremtett körülmények között. A hétfélig játszóház minden évben előre meghatározott időszakokban működik, a Babóca Bölcsődében (1083 Budapest, Baross u. 117.)
- családi délután: A szülő-gyermek kapcsolatot segítő, a gyermek fejlődését elősegítő játéktevékenységhez kötött szolgáltatás. A hétfélig családi délután előre meghatározott időszakokban működik a Fecsegő-tipegők Bölcsődében. (1087 Budapest, Százados út 1.)
- eszközkölcsonzés: A hátrányos helyzetű családban nevelkedő gyermek gondozásához eszköz szükséglet (pl. légzésfigyelő) kölcsönzésének lehetősége a JEB Központi szervezeti egységében.
- prevenció fejlesztő programok: A kisgyermek fejlődésmenete különböző. A gyermek első három éve, amikor a járás, beszéd, gondolkodás kialakul, nagy fontossággal bír. A nem megfelelő fejlődés következtében a kisgyermek a későbbiekben beilleszkedési, tanulási zavarokkal küzdhetnek. Különböző fejlesztő tevékenységekkel, prevenció céllal segíthető a gyermekek átlagos fejlődésmenete. A prevenció fejlesztő programok előre meghatározott időszakokban a JEB szakmai szervezeti egységeiben működnek.
- pszichológus tanácsadás: A kisgyermek magas színvonalú gondozása és nevelése, az ellátás minőségének javítása érdekében tanácsadó szakpszichológusi szolgáltatás vehető igénybe. A pszichológus munkájával támogatja mind a bölcsődébe járó családokat, mind a bölcsődében dolgozó szakembereket. Családok támogatása egyéni és csoportos tanácsadás, a bölcsődei dolgozók segítése személyiségfejlesztő és esetmegbeszélő csoportok formájában történik. A program előre meghatározott időszakokban a JEB szakmai szervezeti egységeiben működik.

Leggyakrabban felmerülő kérdéskörök:

- szülő-gyermek kommunikáció,
- szülői szerepek,
- gyermeki dackorszak, önállósodás, akarat,
- szobatisztaság,
- alvási és étkezési szokások,
- verekedés, agresszió, harapás, (életkori sajátosságok)
- családon belüli szerepek,
- fontos „lépcsőfokok” a kisgyermek fejlődésében,
- feszültség és indulatkezelés,
- kötődési-leválási problémák, önállóságra nevelés,
- testvérféltékenység,